

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 6. De obligatione non alienandi res Ecclesiæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

vt Ecclesiastica officia per substitutum idoneum diligenter & absque vilo periculo offensionis Dei, vel proximi fiant: dummodo ipse per seipsum faciat quæ propriam ipsius industria requirunt: nam sic in nullo fraudat oues propria, præsentia, & industria, nec debito obsequio, ob quod ab illis stipendium accipit.

CAPVT VI.

De obligatione non alienandi res Ecclesiæ.

SUMMARIUM.

- 61 Quid nomine Ecclesiæ, quidque alienandi verbo hic intelligatur.
- 62 Cuius sit dominium bonorum Ecclesiæ.
- 63 Qua authoritate alienari possint bona Ecclesiæ.
- 64 Que forma ex iuris præscripto sit in eadem alienatione seruanda.
- 65 Ad validitatem alienationis rerum Ecclesiasticarum præter obseruationem formæ à iure præscriptæ, requiritur iusta causa.
- 66 Quatuor casus in quibus permessa est rerum Ecclesiasticarum alienatio.
- 67 Quando res Ecclesiasticæ possint valide alienari non seruata solemnitate præscripta à iure.
- 68 Quomodo accipiendum sit iuramentum præstitum à Prelatis factum Pape de non alienandis rebus suis Ecclesiæ.
- 69 Pene alienantium bona suarum Ecclesiarum.
- 70 Casus in quibus excusatur à moralis, non seruans prædictam iuris formam.
- 71 Responsio breuis ad quedam dubia.
- 72 Dubium de locatione fructuum rei Ecclesiasticæ, an fieri possit ad longum tempus.
- 73 Aliud, An succedens in beneficio teneatur soluere debita prædecessoris.

IN iure Canonico de hac materia agitur apud Gratianum, potissimum 12. quæst. 2. & in reliquis libris eiusdem iuris in titulo, De rebus Ecclesiæ alienandis, vel non. De eadem Summularii in verbo, Alienatio, & Nauarr. tractatus instituitur, De alienatione rerum Ecclesiæ, tomo 1. operum: De eadem multas quæstiones proponit & soluit Azor in 2. par. Moral. inst. lib. 9. cap. 1. & 2. & Lud. Molina De iust. & iure tract. 2. habet disputationem 465. cum quatuor sequentibus. Pro iudicio de peccatis nobis proposito, in mediam proferamus aliquot documeta prænotatis duobus.

Prænotatis in hac re, nomine Ecclesiæ intelligi omnem locum pium authoritate Episcopi fundatum, nomine vero alienationis intelligi omnem contractum, quo transfertur dominium rei ab vno in alterum: vel retento dominio quidem, sed vsusfructus transfertur in perpetuum: atque adeo intelligi donationem, venditionem, permutationem, emphyteusim, seu locationem in perpetuum: iuxta textum, expressum in cap. Nulli, De rebus Ecclesiæ non alienandis. Quibus adde & locationem in longum tempus ex Clemen. 1. eodem tit. Dicitur autem longum tempus, decennium, ex glossa finali ibidem, & ex aliis apud Couar. in lib. 2. var. resolut. cap. 16. nu. 1. Adde & locationem vltra triennium, iuxta extraneam communem, Ambrosiæ, eodem adhuc titulo: de qua Couar. multa in sequenti num. 4. 5. & 6. Veruntamen ex Sylu. in verbo, Alienatio q. 15. in fine, & Nauar. in Enchir. c. 27. n. 150. in nullo fere loco ea est recepta. Vbi autem recepta sit, cognoscitur ex consuetudine patriæ, quam dis. es. à curia Episcopali, vt monet Caiet. in verbo, Excommunicatio, c. 75. in fine, Atque si cognoscatur non esse recepta, standum erit iuri antiquiori prohibenti, in citato cap. Nulli, locationem fieri ad longum tempus. Sicque standum, vt seruetur quod Concil. Trident. sess. 25. cap. 11. De reform. statuit, vt locationes beneficiorum anticipatis solutionibus factæ non valeant in præiudicium successorum, quæcumque indulto, vel privilegio non obstante.

Posterius prænotandum est quod bene tractat Ludouicus Molina De iustitia & iure tomo 1. tract. 2. disput. 142. Bo-

na Ecclesiæ dici quidem bona Dei, quia sunt in illius cultum & honorem dicata, seu deputata in sustentationem ministrorum Dei, & instaurationem templorum: non tamen quod nullum alium proximum & proprium habeant dominium præter Deum: alioqui enim tanquam derelicta, & omnibus communia fierent primo occupantis. Non esse autem Ecclesiæ materialiter sumptæ in qua est beneficium, patet: quia dominium rerum potest tantum esse penes creaturam rationalem, cum ius, & potestas vtendæ in proprios vsus. Itaque est communitatis constituentis Ecclesiæ eam, cui bona eiusmodi sunt applicata, quæ quidem est illorum capax, eadem ratione qua ciuitas habendi syluas, nemora, prata, stagna, & alia prædia, ac domos, quas locare solet priuatis ciuibus, & ex locatione accipere redditus. Atque vt gubernatores ciuitatis solent esse talium bonorum administratores: sic bonorum Ecclesiæ administratores sunt ij, qui eidem Ecclesiæ præficiuntur: quorum Summus Pontifex, sicut vniuersali Ecclesiæ cum summa potestate præficitur: sic bonorum totius Ecclesiæ, cum summa potestate habet administrationem. Et sub illo dependenter Episcopus in sua diocesi, reliquique beneficiarii in suis particularibus Ecclesiis.

Obseruatio formæ præscriptæ à iure, que cum causa iusta requiritur ad licitam, & validam alienationem rerum Ecclesiasticarum.

SECTIO I.

PRimum documentum, his ita prænotatis sit: Prelatos Ecclesiarum posse quidem bona Ecclesiæ alienare in certis casibus seruata forma, seu solemnitate in iure præscripta, non tamen authoritate propria, tanquam dominos, sed tanquam administratores constitutos authoritate communitatis, quæ iure gentium ab hac in illos transfertur. Quia enim difficile fuit in singulis casibus totam communitatem ad talem alienationem conuenire, & consensum præbere (sicut alioqui deberet, cum quod ad omnes pertinet, omnium consensu fieri debeat) communi iure gentium fit, vt tota ea communitatis authoritas transferatur in Prelatos tanquam illius gubernatores, & maxime in Papam, qui iure diuino in persona D. Petri Ioan. 21. constitutus est pastor vniuersalis Ecclesiæ Catholice, & consequenter habet omnium Ecclesiarum curam & administrationem. Ratione cuius curæ; tanquam vniuersalis administrator, præscribere potest formam qua bona Ecclesiarum possint alienanda à Prelatis inferioribus, similiter potest propter bonum commune, res vnius Ecclesiæ commutare cum rebus alterius. Immo & vnam alteri vntre.

Secundum documentum sit: Formam ex iuris præscripto in proposito alienatione seruandam, esse hanc, vt in alienatione rei Ecclesiæ Cathedralis, interuenire debeat consensus Episcopi, & Capituli sui, ex cap. Sine exceptione, 12. quæst. 2. idque præhabito tractatu vt ibidem dicitur, id est, præmissa discussione vtum magis expediat alienare vnam rem quam aliam, aut vtum subueniri possit præsentis necessitati sine tali alienatione. Idem habetur etiam ex aliis iuribus, vt ex cap. 1. cap. Cum Apostolica, & cap. Tur. De iis quæ fiunt à Prelato, & ex ca. 1. De rebus Ecclesiæ non alienandis in 6. Videndus Molina in citato tract. 2. disput. 468. conca. 4.

In alienatione autem rerum Ecclesiæ Abbatialis, seu collegiæ requiritur Abbatis, seu Prelati consensus cum Episcopi consensu, & subscriptione, iuxta cap. Abbatibus, 12. quæst. 2. Quod quidem Nauar. in tract. De alienatione rerum Ecclesiæ num. 7. annotans, addit consensum illum Episcopi non requiri, cum Abbas, vel alius Prelatus fuerit exemptus ab ipsius iurisdictione, ex glossa ad Clemen. 1. De reb. Ecclesiæ non alienandis, verbo Proprij. Requiritur autem consensus Papæ, iuxta eandem glossam: de quo iudicandum est secundum priuilegia ab ipso data in exemptione.

In alienatione denique rerum Ecclesiæ inferioris Cathedralis, iuxta cap. Placuit. 12. quæst. 2. si ea fiat per Episcopum, requiritur consensus capituli Ecclesiæ Cathedralis: sin, per illum Ecclesiæ Rectorem, Præpositum, vel illaq; habeat proprium collegium, necessarius est tractatus eiusdem Rectoris cum eodem collegio, ac mutuis, vtiusque consensus cum consensu, & authoritate Episcopi: non autem consensus capituli Ecclesiæ Cathedralis. Sin talis Ecclesia careat Ecclesiastico collegio, solus Rector alienare poterit cum authoritate,

AL
TS

63.

64.

& consensu solius Episcopi. Quod si Rector etiam carcat, debet illi defensor constitui, perinde audiendus, ac Rector ipse audiretur, iuxta cap. 1. De rebus Ecclesie non alienandis in 6. videndum est Molina in eadem disput. 468. concl. quinta.

65. Tertium documentum est, Ad validitatem predictae alienationis non sufficere vt exacte seruetur forma, solemnitasque à iure tradita, nisi fiat etiam in casibus ab ipso iure permisis. Hoc aliis citatis habent Couar. in lib. 2. var. resolut. cap. 17. num. 2. Nauar. in memorato comment. num. nono, & post illos Molina in sequenti conclus. sexta, fundamentum est vero, quod iura cum solemnitate causam iustam requirant ad talem validitatem. Sic enim in cap. 1. De rebus Ecclesie non alienandis in 6. talis alienatio pronunciat nulla, eo quod facta esset tum sine solemnitate, tum sine causa debita. Et in Clemen. 1. De rebus Ecclesie non alienandis, locatio rerum Ecclesie cui vel debita causa, vel solemnitas Ecclesie requisita defuerit, decernitur nulla. Item in Extrauag. communi Ambitiose, eodem tit. omnis talis alienatio facta extra casus à iure permisos pronunciat nulla. Adde quod tractatus, quem ante diximus ad ipsam solemnitatem requiri, eo maxime spectet, vt intelligatur iusta causa adesse, atque adeo aliquem ex casibus, in quibus iure permisa est talis alienatio.

66. Quatuor autem sunt tales casus, quos glossa refert. 1. qu. 2. in principio. Primus est, cum id postulat necessitas: siue generalis, vt cum gerendum est bellum aduersus infideles: siue specialis, vt cum debita vrgent Ecclesia, & de fractibus satisfieri non potest. Secundus, cum postulat vtilitas maior Ecclesie; nempe vt res melior habeatur, iuxta cap. Vt super, §. finali, De rebus Ecclesie alienandis, vel non. Tertius, cum id exigit pietas: ad captiuorum scilicet redemptionem, vel indigentiu sustentationem, cap. Sicut omnino, & cap. Auru, 12. qu. 2. dummodo tamen supersint ad honeste, & decore peragendum cultum diuinum; nam tunc nisi fames esset extrema, ratio dicitur esset ad tali alienatione abstinendum; vt bene monet Couar. in citato lib. 2. cap. 16. nu. 8. in fine. Quartus est, cum incommoditas, seu damnum Ecclesie ad id vrget: quia scilicet res deterior reddetur nisi alienetur, sique alienetur, vitabitur id damnum.

67. Quartum documentum sit, Res Ecclesie absque forma, seu solemnitate à iure præscripta alienari posse primo, iuxta memoratam Extrauag. Ambitiosam, quando res ab antiquo solite sunt aliis concedi titulo Emphyteuticæ, tunc enim Prælatus, vel Rector Ecclesie (nisi expirante contractu fuerint Ecclesie rursus incorporate quoad fructus) potest dare more solito: dummodo id fiat cum euidenti eiusdem Ecclesie vtilitate. De quibus Molina paribus in eadem disput. 468. concl. 8. apud quæ in sequenti questione 469. vide quatenus res Ecclesie cõcedi possint in emphyteuti in perpetua. Aduertendũ autem concessam esse quidem Prælatis administrationem bonorum Ecclesie, ex ca. Cum nobis, in fine, De electione: sed, vt glossa finalis ibidem notat, ipsos eam habere tantum rerum bene gerendam non autem per dendarum, aut dissipandarum.

Possit præterea per eandem quòque Extrauagantẽ dicto modo alienari res Ecclesie, quæ seruando seruari non possunt. In quarum numero censentur, ex Sylu. verbo Ape ratio, quæst. 7. bona mobilia quæ non sunt pretiosa, vel quæ non durant triennio, vel quæ vsu consumuntur, nec fructificanc, vt vinum, frumentum, & similia. Nã si res sine pretiose consecrata in Deicuum, vt Calices, & alia ornamenta sacra magni pretij, non possunt sine solemnitate iuris alienari, ex eadem Extrauaganti. Similiter neque si res sint ad instar immobilium fructiferae vt armenta, & greges. Nam seruando seruari possunt, dum morientibus subinde succedunt nascentes. De pecunia numerata idem Syluester in sequen. quæst. 8. putat, quod computanda sit inter bona quæ seruando seruari nõ possunt, nisi ex pacto, vel iuramento deputata esset ad emenda aliqua bona immobilia, aut ad emenda pretiosa, aut esset acquisita ex venditione rei immobilis, vel pretiosa, aut esset magna quantitas apta ad emptionem bonorum stabilium. Atque idem addens in quæst. 9. iura, actiones, nomina debitorum, annuos redditus, siue census, numerari inter bona immobilia, satis indicat alienari non posse absque solemnitate requisita à iure.

Possit postremo res Ecclesiasticas illo eodem modo alienari, quando necessitas vrget: nec potest expectari tractatus Prælati cum capitulo, aut quando illa fuerint nullius, aut modicæ vtilitatis: tunc enim ex cap. Terrulas, 12. quæst. 2. Episcopus solus absque solemnitate potest eas alienare, nõ obstante iuramento præstito Papæ de non alienandis rebus Ecclesiasticis ipso inconsulto: vt ex Panormit. ad cap. Vt super, De rebus Ecclesie alienandis, vel non, Syl. annotat in eodem verbo, Aliquatio, quæst. 16. & post eum Molina in superius citata disput. 468. concl. 3. versu Licet. Et addit ex eodem, quod quantumuis in citato cap. Terrulas, De solis Episcopis fiat expressa mentio, inferiores tamen Prælatos posse etiã absque tractatu, & consensu Capituli sui alienare prædictas res modicas. Quod glossa ad cap. Abbatibus, 12. quæst. 2. expressit de Abbate. Qua tamen in re Prælati non debent esse nimis faciles, sed memores efficillius quod ante retulimus, ipsos bene administrandarum, non dissipandarum Ecclesiasticarum rerum habere facultatem.

68. Quintum documentum sit, Quando aliquis iurat quod non alienabit bona Ecclesiastica, id tantum intelligi de modo illicito, seu in casibus non concessis. Quando vero iurat, quod non alienabit sine consensu Superioris (sicut hodie de stylo Romane curie: Prælati à Papa prouisi præsumuntur ei iurare, quod non alienabunt bona suarum Ecclesiarum ipso inconsulto, vt notat Nauar. in citato comment. De alienatione rerum Ecclesiasticarum num. 12.) intelligi non modo de illicita, sed etiã de licita alienatione, exceptis casibus vrgentis necessitatis, & modicitatis rei, aut in memoratis: ad quos extendere iuramentum eiusmodi, durum nimis est & intolerabile. Quam doctrinã ex Panormitano ad cap. Vt super, De rebus Ecclesie alienandis, vel non, Syluester refert in cit. quæst. 16. Ex ea autem intelligitur, Prælatos prouisos, seu institutos, aut confirmatos à Papa, non posse tuta conscientia sine autoritate ipsius alienare bona suarum Ecclesiarum: quandoquidem omne iuramentum quod potest seruari sine interitu, & dispendio salutis aeternæ, seruandum est ex cap. Si vero, De iureiurando, & ex cap. Quamuis pactum, De pactis in 6. Maxime autem in hac re, in qua plerumque spectatur potius alienantium commodum, quam aperta Ecclesie vtilitas.

An autem, si talis contra suum iuramentum alienet, non tantum sit perurus, sed etiam inualida sit alienatio, quantumcumque facta iusta de causa, & seruata forma à iure Canonico præscripta, tractat Nauar. in cit. comment. num. 14. statuitque, saltem quoad forum externum, non valere. Quia etiam contra iuramentum factus, communiter valeat: non tamen in hac re. Tum propter Extrauag. communem Ambitiosam, De rebus Ecclesie non alienandis §. Si quis autem, vbi nullius omnino momenti, & roboris esse decernitur. Tum etiam quia nullius omnino momenti esset clausula posita in literis prouisionis, quam tenentur profecti iurare, se non alienaturos bona Ecclesiarum inconsulto Summo Pontifice. Dicit autem Nauarrus quoad forum saltem externum: quia quoad internum est aliqua diuersa ratio, prout paulo post ex eodem in sequent. n. 17. & ex aliis dicitur.

Pana Clericorum perperam alienantium bona suarum Ecclesiarum.

SECTIO II.

69. Sextum documentum esse potest sumptum ex eadem Extrauaganti, Quod si Prælati, & beneficiarij alienantes bona suarum Ecclesiarum sint Episcopi, vel Abbates, ipsi suspendantur ipso iure ab ingressu Ecclesie: sique per sex menses in tali suspensione perseverauerint, à regimine, & gubernatione suarum Ecclesiarum suspendantur, & qui alienata recipiunt sunt ipso iure excommunicati. Alij vero inferiores beneficiarij alienantes, siue regulares, siue seculares, siue curati, siue simplices clerici fuerint, ipso iure priuenter beneficij, quæ habuerint in Ecclesie, quarum bona alienarunt; ita ut absque alia declaratione possint conferri à Papa, vel ab illis ad quos collatio illorum spectat.

70. Istud loco cit. notans Nauar. consequenter qu. 18. docet quod beneficiarij siue regulares, siue seculares, qui domos aliquas, vel prædia solent ad vitam, vel ad aliquas generatio-

nes, vel

nes, vel in perpetuum bona fide locare ob veram utilitatem vel necessitatem Ecclesie, absque solemnitate canonica vel inconsulto Romano Pontifice, non peccare mortaliter, nec incurere in penas predictas, neque in illam aliam Clementiam primam, De rebus Ecclesie non alienandis: scilicet ut eo ipso suspensus sit ab officio: & quod nullum ius acquiratur talium rerum concessione. Ratio est, quod in illis pontificiis constitutionibus dicitur, Qui presumpserit. Ille vero qui bona fide, vel eam simplicitate aliquid facit, non censetur facere ex presumptione. Quod si id ipsum faciant sine iusta causa, seu non ob veram necessitatem, vel utilitatem Ecclesie: neque a peccato mortali excusantur: quia non sunt in bona fide: nec etiam a predictis penis, si quidem scienter id faciunt, neque refert, quod actus alienandi tunc sit invalidus: quia illum nihilominus punit Ecclesia, sicut & matrimonii contractum in gradibus prohibitis: quod etiam invalidum sit, tamen illud sine legitima dispensatione scienter contrahens, peccat, & ex communicationis pena incurrit per Clement. vnicam, De consanguinitate, & affinitate, vide Navarra. plenius de hac differentem in sequent. num. 29.

Satis enim est eam attigisse: & tria paucis notare quae ille in precedenti. num. 17. & 18. habet. Primum est, Alienationem rei Ecclesie, factam a beneficiario ex vera causa necessitatis, vel utilitatis, vel pietatis, non servata forma iure canonico inducta, valere in foro conscientie, dummodo adfit eiusdem beneficiarii alienantis, alienareque potentis consensus, ubi sitque iusta causa alienandi: atque fraus absit. Ratio est: quia is qui aliquid facit contra legem humanam putans se causam iustam habere illud faciendi, non peccat mortaliter, iuxta receptam sententiam D. Thomae & aliorum quorum Navarra. ipse meminit in preced. num. 10. & in Euchir. cap. 23. nu. 43. Eandem sententiam sequentes in verbo, Alienatio, Angelus quæst. 14. & Sylva. quæst. 13. pro ea adferunt, quod solemnitates iuris in contractibus requisitæ, constituantur ad tollendas fraudes, & exceptiones: unde ubi sine eis bonaque fide celebratur contractus secundam formam iure naturali requisitam, etiam si desit solemnitas iuris humani, validus est in conscientia: quia vim habet ex iure ipso naturali vel gentium: quandoquidem in eo servatur totum id quod idem ius ex pollicit.

Secundum est, Beneficiarium iusta de causa alienantem rem Ecclesie inconsulto Papa (etiam quando ipse eo situm, quoad forum externum requiritur) bona fide faciens conditionem Ecclesie meliorem, non peccare mortaliter, nec incurere in antememoratas penas quoad internum forum. Ratio est: quia servat formam alienandi iure naturali, & divini necessitatem: & a presumptione, propter quam tales penas imponuntur, excusatur per istam causam, quam bona fide putat se habere agendi quod agit: non obstante lege humana. Quod tamen non procedit in eo qui formam iuris servare tenetur, ratione iuramenti præstiti. Huius enim obligatio est de iure divino, cui satisfaciendum est quamvis potest sine animæ detrimento, ut iam ante attigimus. Quamquam tamen in casibus licitis, alienatio facta contra tale iuramentum valida est, iuxta communem doctrinam: prout testatur Navarra. in memorato commentario num. 14. pro ea adferens cap. Sicut ex literis, & cap. De illis, tit. De sponsalibus.

Tertium est, Alienantem domum bona fide tanta pensione perpetua, quanta colligitur vnoquoque anno, non videri peccare mortaliter ob non servatam formam iuris. Ratio est: quod id faciat in casu de iure permissio, nec faciat presumendo, sed bona fide, qua putat meliorem inde fieri conditionem Ecclesie: eamque esse iustam causam propter quam legislator ipsum excusaret si adesset. Unde sequitur, iuxta tradita à Navarra. in En hir. c. 23. n. 43. ipsum non peccare mortaliter: nec penam incurrere in hac re peccanti impositam.

Solu. io aliquot dubiorum de alienatione rerum Ecclesiasticarum.

SECTIO III.

Superius aliquod dubia. PRIMUM EST, Cuius Episcopi auctoritate fieri debeant alienationes. Respondetur ex Patro. ad cap. Pastoralis, De privilegiis nu. 10. quod quando

Ecclesia alienans est sub vno Episcopo, & res quae alienatur est sub alio, alienationem debere fieri auctoritate illius Episcopi in cuius diocesi sita est Ecclesia alienans, non illius in cuius diocesi sita est res, quae alienatur. Et ratio est quod talis Ecclesia sit, quae alienatur, transfertque dominium ex eundo se illo.

SECUNDUM EST, An ordinatus ad titulum patrimonij, libere possit id ipsum alienare. Respondetur id quidem ante Concil. Trident. fuisse controversum: sed in eodem, sess. 21. cap. 2. De reform. statutum esse ne tale patrimonium alienari possit, absque licentia Episcopi donec promotus, beneficium ad vitam sufficiens adeptus sit, vel aliunde habeat unde vivere possit. Quod etiam statuit de pensione ad cuius titulum fuerit quis ordinatus.

TERTIUM DUBIUM EST, An quando Ecclesie possessio non solet quotannis iustum fructum reddere, possit ultra triennium locari, etiam ubi usus excepta est Extravagans Ambrosiana, De rebus Ecclesie non alienandis, prescribens tempus triennij ad locationem rerum Ecclesie. Ad quod respondet Navarra. in cit. comment. num. 21. posse locari, quia alioqui non inveniatur qui talia bona conducere vellet. Et ita, inquit ille in Lusitania ubi oliueta non ferunt quotannis iustum fructum, sed tantum biennio vnum, locantur ad quadriennium, eo quod triennio non possunt capi tres fructus; immo nec duo, ita ut oporteat locari ad duos annos tantum, ut conductor recipiat vnum iustum fructum; aut ad quatuor, & recipiat duos fructus, aut ad sex, ut recipiat tres. Quod quidem in effectu est locare tantum ad vnum annum aut ad duos aut ad tres. Hocque est, quod Couarr. ait in lib. 2. variarum. resolutionum, cap. 16. num. 6. in principio: si res Ecclesie sint eius conditionis ut quolibet triennio vnus tantum fructus ex eis percipiatur, posse eas in novem annos locari.

QUARTUM DUBIUM EST, An cum res quotannis iustum fructum proferre solet, si fiat locatio ad sex, vel novem annos, cum clausula ut tot fiat locationes, quot sunt triennia, & finito primo triennio, tunc facta sit nova locatio. Ad quod respondendum est ex Couarr. in cit. nu. 6. & in precedenti. 4. valere huiusmodi locationem pro primo triennio: si quidem hæc sit contrahentium voluntas, ut contractus si non ex toto, saltem ex parte qua potuerit, valeat. Quod si locatio absolute facta esset in sex vel novem annos, ita ut voluntas ipsorum determinata esset ad tantum tempus: quia censetur facta in fraudem canonis prohibentis ultra triennium fieri; ne pro primo quidem triennio valeret ex Couarr. ibidem num. 5. Pluribus tractat eandem rem videre est apud Molinam disput. 467.

Porro quod hic dicitur, pariter dicendum esse de mandato dato ad res Ecclesie locandas docet Couarr. in cit. num. sexto. nempe datum ad bis, ter, vel pluries locandas, tantum valere pro primo triennio: quo finito cessat mandatum: ita ut mandatarus non possit absque novo mandato in aliud triennium ipsas Ecclesie res locare. Cum enim ex ea commissione sequatur locatio, si ea alicui fieret perpetua, locatio etiam fieret quodammodo perpetua: quae rationem habet alienationis.

QUINTUM DUBIUM EST, An quod dicitur de rebus Ecclesiasticis, prohibitam esse earum locationem ad longum tempus, extendatur ad fructus quos res eadem proferunt. Ac pro parte negante facit, quod tales fructus non sint res Ecclesiasticæ: cum eorum dominium non sit Ecclesie, sed illius Ecclesiastici cui assignatur: qui ideo potest illos propria auctoritate alienare. Quae de re multis Suarez in opere De religione tract. 4. lib. 4. cap. 24. pro parte affirmante vero facit, quod vix possit in eiusmodi locatione vitari scandalum: quia facile erit modo illo insolito locandi, abusum committi contra Ecclesie prohibitionem in præsertim cum ille in huius fraudem sic cedat, ut in praxi reddat eam inutilem, deinde valde difficile est in praxi, locare fructus potestate tantum existentes in re, quia hæc ipsa quoque inde obligata intelligatur.

Ceterum iudicari respondendum; in praxi tales locationes esse vitandas ut animæ periculosas, prout iudicandum significat Azor in 2. par. Moral. instr. lib. nono cap. 2. quæst. 7. Quamquam tamen quia in speculatione contrarium non

care fundamentum: si absque scandalo feruari posse probabiliter appareat, eas non esse habendas illicitas, si fiant eo modo, quo Molina in cit. tract. 2. disput. 466. §. In tertio autem, tradit: Sempe ut locatio fiat fructuum ex re Ecclesiastica percipiendorum, nomine Ecclesiastici cui sunt attributi, dependenter à iure quod habet percipiendi: idque quamdiu idem ius in eodem perseverauerit. Quia ratione non agitur contra constitutionem Ecclesiasticam ante memoratam: quia res quæ locatur non est Ecclesiastica: nec fit iniuria successoribus: quia res in quibus succedit nullo modo onerata manent: cum locatarius nullum ius acquirerit in eis, sed solum obligationem personalem comparatione locatoris, ad fructus et alias debitos percipiendos. Quæ obligatio tanquam affixa personæ, ius percipiendi habent, cessat ubi tale ius in eo defuerit siue per aliam beneficii amissionem: aut res, ad ipsius successorem perinde libera transeat, ac si non fuisset locata.

73.

SEXTVM DVBIVM EST, Vtrum successores in beneficiis teneantur stare locationibus rerum Ecclesiæ, factis per antecessores suos: an vero talis locatio morte beneficiarii locantis finiantur. Respondetur non teneri stare, si locatio sit facta cum detrimento Ecclesiæ, quia potest allegare hanc causam esse, vel deceptam in pretio, qualitate, aut quantitate rei locatæ, ac petere restitutionem in integrum, ex cap. Non liceat Papa, 12. quæst. 2. Cui iuri non potest cedere aut transigere euidenter in damnum ipsius Ecclesiæ sine Papæ licentia, quemadmodum ex Panormit. Sylu. in verbo, Alienatio, quæst. 18. annotat. Si vero facta sit locatio secundum formam iuris, & in utilitatem Ecclesiæ, tenetur successor ei stare; quandoquidem facta est à legitimo administratore, cuius potestas administrandi non est frustrata. Quamquam si locatio non esset à prædecessore facta nomine Ecclesiæ; sed proprio nomine ipsius, & ad propriam ipsius utilitatem, censeri potest finiri morte locatoris. Nam eo ipso, quod tali nomine fit, intelligitur cum tali locatore finienda.

Simili distinctione explicatur dubium, An successor in beneficio teneatur debita prædecessoris solvere. Tenetur enim, si contracta sint pro necessitate Ecclesiæ, per textum expressum in cap. 1. De solutionibus; aliter non: nisi aliquid conuersum sit in Ecclesiæ utilitatem, & bonum. Quod ipsum Ecclesiæ quatenus conuersum est in eius utilitatem tenetur, solvere per c. Quod quibusdam; De fideiussoribus, & alia quæ habet glossa finalis ad præcitatum. cap. 1. Nonnulla alia dubia quæ his adiungi possent partim iam soluta sunt in tractatu De simonia, partim videri facile possunt sufficienter explicata apud Sylu. in verbo Alienatio, à quæst. 16. & apud Azorium in citato cap. 2.

CAPVT VII.

De obligatione expendendi fructus beneficiorum in bonos vsus.

SVM MARI VM.

- 74 Bona Ecclesiasticorum quedam sunt, quorum non dominium habent.
- 75 Alia quorum certum est non habere dominium.
- 76 Alia de quibus in questione versetur an idem habeant dominium.
- 77 Trimitenda eiusdem quæstionis explicatio.
- 78 Quæ ratione beneficiarii dominium habeant fructuum beneficiorum suorum.
- 79 Obligatio largiendi pauperibus quod superest ipsis de iustis fructibus.
- 80 Obiectio cum solutione.
- 81 Vnde ortum habeat talis obligatio.
- 82 Bona à fidelibus data sunt Ecclesiæ, non quidem sub conditione, sed in finem: ut quæ Clerici superessent darentur pauperibus.
- 83 Comparatio pro conscientia, duarum præcipuarum sententiarum de proposito obligatione.
- 84 Iuxta eandem statuentium est de obligatione restituendi, in beneficiario incumbat, si superabundante fructus sui beneficii male expendat.

- 85 Communis consensus est talis: peccare mortaliiter.
- 86 Differentia inter beneficiarios superabundantes, & alios diuites in obligatione faciendi elemosinam pauperibus.
- 87 Ealocum habet in pauperum necessitatibus communibus.
- 88 Responso ad aliquos in erroga de modo satisfaciendi proposita obligationi.

CIRCA hanc obligationem multa dubia possunt & solent moveri, quibus ut satisfiat, præmittenda est duarum quæstionum explicatio, quam late persequitur Nauarr. in tract. De redditibus Ecclesiasticis, & in eiusdem tractatus apologia tomo primo suorum operum: postque cum Molina De iust. & iure tract. 2. disput. 142. & aliquot sequentibus: ab eadem explicatione proinde initium faciemus.

Quæstio, suntne Beneficij vere domini, seu proprietarij: an verosimiliter utriusque tantum, vel fructuum, & proventuum, quos ex beneficiis percipiunt.

Notandum est primo, bona Ecclesiasticorum multiplicia, varique esse. Alia enim sunt quæ dicuntur patrimonialia: nempe ea quæ quis ex successione per testamentum vel iure hereditario ab intestato habet à suis progenitoribus. De cuiusmodi bonis quæstio hæc non intelligitur: quia certum est apud omnes, beneficiarios non religiosos talium bonorum dominium, & proprietatem habere perinde, ac laicos. Et ratio est, quia illi per Clericatum, aut sacrum Ordinem non fiunt incapaces dominij, neque abdicant se eo, aut obligant ad patrimonialia expendenda in pias causas.

Alia vero bona sunt, quæ dicuntur quasi patrimonialia; nimirum ea quæ beneficiarii sua industria, arte, & labore acquirunt, non tanquam Clerici, sed tanquam homines habentes artem, & industriam. Adde pariter bona ea, quæ beneficiarii ex donatione, vel testamento alicuius laici nullo intuitu Clericali habent. Et nec de istis intelligitur quæstio: quia omnes etiam, ob eandem rationem consentiunt beneficiarios dominium, & proprietatem talium bonorum acquirere.

Tertio sunt alia bona quæ beneficiarium habent ex exercitio suo quotidiano: siue ex officio quod tanquam Clerici exercent: cuiusmodi sunt elemosinæ, quæ recipiunt pro Missis celebrandis, vel pro sepeliendis mortuis, vel confessionibus audiendis, etiam si illi à quibus accipiunt sint ipsorum Parochiani, vel pro alio Clericali, Ecclesiasticove actu exercendo: quales sunt canendi in choro, concionandi, iudicem Ecclesiasticum, vel Capellanum, vel Vicarium temporalem agendi. Et nec de istis adhuc intelligitur quæstio, quoniam certum quoque est apud omnes, de huiusmodi bonis beneficiarios posse libere disponere tanquam eorumdem dominos, & proprietarios. Nec quemquam esse qui ea de re dubitet; Molina monet in citata disput. 142. Et ratio est: quia dum fideles talia eis tribuunt ut quoddam stipendium sustentationis: permittunt ea liberrimè ipsorum dispositioni, nec intendunt ipsis nouum aliquod onus imponere, perinde ac permittunt operarij à bitrio, vsum mercedis, quam ei persolunt, aut pauperis arbitrio elemosinam quam largiuntur.

Quarto, sunt alia bona quæ Clerici, vel beneficiarii habent tanquam administratores, & procuratores alicuius Ecclesiæ, vel hospitalis, alteriusve loci piji, in cuius vsum illa sunt deputata; nempe ad fabricam, vel ad curandos pauperes vel ad aliquid aliud. Atque, ut habet quoque ibidem Molina, certum est apud omnes, quod Clerici de huiusmodi bonis non possint libere disponere: quia talium dominium, seu proprietas est apud Ecclesiam illam, vel domum hospitalalem, vel alium locum pium; non autem apud illos, qui tantum habent administrationem.

Quinto, sunt alia bona quæ beneficiarii habeat pertinentia ad splendorem, ornatum, & potentiam earum Ecclesiarum, quibus ipsi præsumunt. Huiusmodi sunt poppida, castra, pagi, feuda & cætera quæ Episcopi, & Abbates alicubi habent cum temporali iurisdictione. Quæ bona solent dici

tempo-